

Goedkeuring project-milieueffectrapport

**Nieuwe brug over de Durme langs de N446 te
Waasmunster**

Initiatiefnemer:

AWV Oost-Vlaanderen
Virginie Lovelinggebouw
Koningin Maria Hendrikaplein 70 (bus 81)
9000 Gent

13 december 2024
PRMER-PR3590-GK

1. Inleiding

De bestaande brug over de Durme te Waasmunster, langs de N446, gebouwd in het midden van de 20ste eeuw (landhoofden: 1931; brugdek; 1950) is onderhevig aan corrosie en slijtage en is daarom aan vervanging toe.

De intentie van het project betreft :

- De bouw van een nieuwe vakwerkbrug boven de Durme langs de N446 in de gemeente Waasmunster ter vervanging van de bestaande vakwerkbrug. Deze brug zal stroomafwaarts liggen van de bestaande.
- De aanleg van veilige fietsinfrastructuur met ongelijkgrondse kruisingen onder de brug door en met aansluiting op de fietspaden op de brug.
- De aanleg van een ecopassage onder de brug middels herstel van natuurlijke onverharde oevers ter hoogte van de af te breken bestaande landhoofden en langs de fietsonderdoorgangen onder de nieuwe brug.
- Het herstel van ingenomen ruigte en solitaire bomen door extensieve inrichting van de bermen en tussenruimten.
- De aanplant van alluviaal bos op een perceel dat deels wordt ingenomen door de nieuwe wegtalud en een van de fietsverbindingen met het jaagpad.

Deze activiteiten zijn onderworpen aan de m.e.r.-plicht volgens het project-m.e.r.-besluit¹, met name:

Bijlage III, Rubriek 10 e:

Infrastructuurprojecten: aanleg van wegen (projecten die niet onder bijlage I of II vallen)

Het ressorteert onder een rubriek van bijlage III van het MER-besluit (2004), gezien ter hoogte van de brug het om een beperkte verlegging van een bestaande weg gaat.

Voor deze categorie van projecten dient overeenkomstig artikel 4.3.2, § 2bis en § 3bis, van het decreet een project-MER of een project-m.e.r.-screeningsnota te worden opgesteld in functie van de vergunningsaanvraag. Uit het vooronderzoek en de Passende beoordeling en Verscherpte natuurtoets is echter gebleken dat het project onvermijdbare en onherstelbare schade aan VEN-gebied en een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken. Een project-m.e.r.-screeningsnota volstaat slechts wanneer kan worden aangetoond dat er geen aanzienlijke milieueffecten verbonden zijn aan de uitvoering van een project. Voor dit project moet bijgevolg een project-MER opgesteld worden.

De aanmelding werd ingediend op 01 augustus 2023 en bevatte een vraag tot scopingsadvies. De beslissing over de aanmelding werd genomen op 09 november 2023.

De vraag tot definitieve goedkeuring, in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag, werd ingediend op 21 oktober 2024.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

Goedkeuring project-MER Agentschap Wegen en Verkeer – Nieuwe brug over de Durme te Waasmunster – PR590

2. Inhoudelijke toetsing van het project-MER

2.1. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2,1 ° DABM

Het project-MER werd opgesteld door erkende deskundige waarover in de aanmeldingsbeslissing van 09 november 2023 werd beslist. Op verzoek werden de oorspronkelijke coördinatoren (Mevr. Ann Van Wauwe en Dhr. Jos Van Winckel) vervangen door dhr. Filip Lauryssen. Deze wijziging werd goedgekeurd op 04 juni 2024.

2.2. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 2° D.A.B.M.

Toetsing van het project-MER aan het scopingsadvies:

Het project-MER voldoet aan het scopingsadvies van 09 november 2023. Zo werd onder meer op vraag van Agentschap Natuur en Bos meer verduidelijking gegeven over de alternatieven die reeds voor de opmaak van de aanmelding in overweging waren genomen, en die, onder meer door onderzoek van de effecten op biodiversiteit in het SBZ en VEN-gebied, beoordeeld waren geweest op hun haalbaarheid, met de nodige motivatie.

2.3. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 3° DABM

Het project-MER is kwaliteitsvol uitgewerkt en het bevat alle relevante onderdelen conform artikel 4.3.7. van DABM.

2.4. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 4° D.A.B.M.

Het project-MER werd afgetoetst aan de ontvangen opmerkingen en adviezen van het publiek en de geraadpleegde adviesinstanties. Hieronder een beknopte analyse van de ontvangen informatie.

Er werd over het project-MER advies gevraagd aan: de gemeente Waasmunster, de Provincie Oost-Vlaanderen, Agentschap Natuur en Bos Oost-Vlaanderen, De Vlaamse Waterweg en VMM Kern Advisering Lucht/Lozingen.

Adviesinstanties:

Agentschap Natuur en Bos gaf gunstig advies op het project-MER, de VEN-toets en de passende beoordeling.

Het College van Burgemeester en Schepenen van Waasmunster gaf gunstig advies op het project-MER.

VMM Kern Advisering Lozingen: deze instantie had geen opmerkingen..

Er was tevens een gunstig advies op het project, door Polder Schelde Durme Oost.

Inspraak:

Er waren twee inspraakreacties tijdens het openbaar onderzoek.

Een omwonende heeft een omvangrijk bezwaarschrift ingediend (80 pagina's en nog twee aanvullingen).

Op het project-MER wordt slechts ingegaan vanaf pagina 57 tot pagina 64. Het betreft de volgende punten.

Het voorliggend project-MER heeft geen aansluiting met de aanmelding. Inspreker schrijft dit, omdat het finale ontwerp-project-MER verschilt van de aanmelding inzake de bespreking van de alternatieven. *“Daar waar in de aanmelding twee alternatieven besproken werden, komen thans meerdere alternatieven voor. Dat is niet de voorziene gang van zaken. Bovendien worden ze onmiddellijk van de kaart geveegd, of wegens onredelijk, of wegens technisch onhaalbaar, of wegens een financieel risico. Elk alternatief lijkt hier onmogelijk te zijn, het lijkt hier de moeilijkste plaats van de aarde te zijn.”*

Het is echter niet zo, dat het voorgestelde alternatievenonderzoek in de aanmelding, de rest van de procedure dwingend zou beperken tot deze. Het scopingsadvies neemt gewoon akte van wat er in de aanmelding staat in het voorstel van alternatievenonderzoek, maar kan uiteraard ook bijkomende alternatieven voorstellen voor het verdere onderzoek.

In dit geval werd ingegaan op het advies van ANB tijdens de scopingsfase, om transparanter te zijn over het alternatievenonderzoek dat reeds gevoerd werd in het traject voorafgaand aan de aanmelding, met name bij de opmaak van de passende beoordeling (zie §2.2). Om die reden is het alternatievenonderzoek ruimer beschreven in het ontwerp-rapport dan in de aanmelding, maar dan met de afwegingen die destijds reeds gemaakt werden over het al dan niet haalbaar zijn van deze alternatieven, onder meer op grond van hun effecten op de lokale biodiversiteit.

Er is geen degelijk alternatievenonderzoek gevoerd.

Sluit aan bij supra, de uiteindelijke alternatieven die beoordeeld worden, volgen reeds uit een gevoerd voortraject.

Locatiekeuze (stroomafwaarts) omwille van het vermijden van aansnijden van de moerasput (stroomopwaarts).

Idem. Deze keuze volgt uit voorafgaande onderzoeken, waarvan, op vraag van ANB, de resultaten werden opgenomen in het project-MER.

Locatiealternatief vs. Inrichtingsalternatief.

Of de keuze tussen een heropbouw op hetzelfde tracé, of net stroomopwaarts ervan, of stroomafwaarts, een 'locatiealternatief' dan wel een 'inrichtingsalternatief' is, is een kwestie van dialectiek. In het project-MER worden locatiealternatieven gedefinieerd als alternatieve oversteekplaatsen van de Durme, die niet aansluiten op de N446. De genoemde inrichtingsalternatieven doen dat wel. Bovendien spelen er nog andere kwesties, zoals de positionering van de brugpijlers bijvoorbeeld.

Verder in de inspraakreactie, worden ook nog kort twijfels geuit bij de geluidstudie in het project-MER (pag. 75). Deze is echter volgens de geldende richtlijnen opgemaakt.

Het tweede bezwaarschrift van een andere omwonende, maakt om te beginnen een methodologisch bezwaar : *“In de MER wordt namelijk enkel vergeleken met situatie ‘as-is’ zonder rekening te houden met situatie zonder brug (= nulalternatief). Bijkomend is op te merken dat de huidige brug dateert van ruim voor inwerkingtreding MER regelgeving. Bij gebrek aan deze informatie kan de vergunningverlenende overheid geen beslissing nemen met de vereiste kennis van zaken.”*

Wat betreft de ouderdom van de huidige brug, die dateert van lang voor de inwerkingtreding van de MER-regelgeving, kan geen retroactiviteit worden ingeroepen met betrekking tot dit laatste. Zulks is dan ook geen argument bij de effectbeoordeling. Er ligt te Waasmunster al sedert mensenheugenis een vaste oeververbinding over de Durme. De vergunningverlenende overheid kan er dus geen rekening mee houden dat toen de brug in 1930 werd aangelegd, er toen nog geen regelgeving over milieueffectrapportage bestond.

De inspreker stelt echter meermaals dat het onderzoek van de milieueffecten moet uitgaan van een toestand zonder brug. Over het nulalternatief zegt het richtlijnsysteem echter het volgende : *“het nulalternatief (het ‘alternatief’ dat erin bestaat het voornemen (plan of project) niet uit te voeren)”*. In het project-MER wordt het nulalternatief als volgt omschreven (§5.2, pag. 33) *“Het nulalternatief beschrijft de situatie indien het project niet wordt uitgevoerd. Dit houdt in dat de bestaande brug behouden blijft als overbrugging van de N446 over de Durme.”*

Het nulalternatief wordt dus correct toegepast in het project-MER.

De inspreker verwijst tevens naar, volgens hem, gebreken en tekortkomingen in de passende beoordeling en de VEN-toets. De bevoegde instantie daarvoor is het Agentschap Natuur en Bos, dat in zijn advies een gunstige beoordeling heeft gegeven over beide toetsingsinstrumenten.

De inspreker betwist ook het aspect van groot algemeen belang van het project (zoals omschreven in de regelgeving betreffende passende beoordeling en VEN-toets). Als argument geeft hij aan dat de Durmebrug gesloten zou zijn, en dat dus dit groot algemeen belang dus niet absoluut blijkt te zijn. De genoemde sluiting blijkt evenwel tijdelijk te zijn, als gevolg van herstelwerkzaamheden. Dit is iets dat altijd kan gebeuren, waardoor er een tijdelijke omleiding moet worden ingelegd. Een alternatief zonder brug op de betrokken plaats, waardoor het verkeer permanent zou worden omgeleid, wordt besproken in het project-MER in §5.3.

Inspreker vraagt eigenlijk om, als de brug wordt vervangen, dat deze aan de stroomopwaartse kant wordt gelegd. Dit alternatief wordt ook besproken in het project-MER, en komt tot de conclusie dat het huidige voorstel (nieuwe brug stroomafwaarts van de huidige) veel minder schade zal toebrengen aan de natuurwaarden, dan een stroomopwaartse positie, en eigenlijk het minst schadelijke alternatief uitmaakt, zoals blijkt uit de onderzoeken inzake biodiversiteit.

Algemene conclusie:

Op basis van bovenstaande analyse van de ontvangen informatie, kan worden geconcludeerd dat de ontvangen informatie geen aanleiding geeft tot aanpassing van het project-MER.

2.5. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 5° D.A.B.M.

Grensoverschrijdende adviesvraag : niet van toepassing in dit dossier.

3. Goedkeuring van het project-MER

Op basis van de bovenstaande toetsing wordt het voorliggende project-MER goedgekeurd.

Digitaal getekend door

Isabel Jacobs

Afdelingshoofd

Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten